

нуванні і приватизації державних підприємств, форми функціонування системи власних пенсійних фондів, зв'язаних з діяльністю підприємства, тощо.

Таким чином, сучасні системи мотивації орієнтовані на розвиток творчих здібностей і ініціативи співробітників, гуманізацію праці, партнерські відносини в колективі, узгодження інтересів підприємства, підрозділів і всіх груп персоналу.

#### Список використаних джерел

1. Кибанов А.Я. Управление персоналом. Регламентация труда: Учеб. пособие для вузов по спец. «Менеджмент» / А.Я. Кибанов, Г.А. Мамед-Заде, Т.А. Родкина; Гос. ун-т упр. – М.: Экзамен, 2000. – С. 358.
2. Библиотека управляющего персоналом: мировой опыт. Профессиональная ориентация, подготовка и оценка персонала: Обзорная информация / Сост. В.И.Яровой; Под ред. Г.В.Щекина. – К.: МАУП, 1995. – С. 17.
3. Теория и практика управления персоналом: Уч.-метод. пособие /Авт.-сост. Г.В. Щекин. – К.: МАУП, 1998. – 256 с.
4. Модели и методы управления персоналом: Российско-британское учебное пособие / Под ред. Е.Б. Моргунова. – М.: ЗАО «Бизнес-школа «Интел-Синтез», 2001. – 464 с.
5. Занюк С. Психология мотивации. Теория и практика мотивирования. Мотивационный тренинг. Киев, Эльга-Н, Ника-центр, 2001. – 352 с.

**Annotation.** *Analyzed the performance criteria of motivation, its effect on the strategic goals of the enterprise. Processed by specific companies, their particular corporate culture in the development of systems of personnel motivation.*

**Key words:** *motivational system, estimation of personnel, wages, money.*

**21**

УДК 331.522.4

*Л.В. Степанова, аспірант, Полтавський  
університет споживчої кооперації  
України, м. Полтава*

## ОБГРУНТУВАННЯ СКЛАДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*У статті подається обґрунтування складових організаційно-економічного механізму ефективного використання трудового потенціалу торговельних підприємств, який дозволяє комплексно оцінити та підвищити ефективність його використання.*

**Ключові слова:** ефективність, організаційно-економічний механізм, трудовий потенціал, адаптація, атестація персоналу.

**Вступ.** Для створення ефективного організаційно-економічного механізму використання персоналу торговельних підприємств необхідно чітко обґрунтувати його складові та принципи взаємодії, за допомогою яких можна буде досягти бажаного результату – підвищення ефективності функціонування трудового потенціалу.

Проблемами розвитку трудового потенціалу за інноваційного типу розвитку економіки займаються такі українські вчені, як: О. Грішнова, А. Колот, Т. Костишина, Л. Лісогор, М. Семикіна, Л. Шаульська та інші.

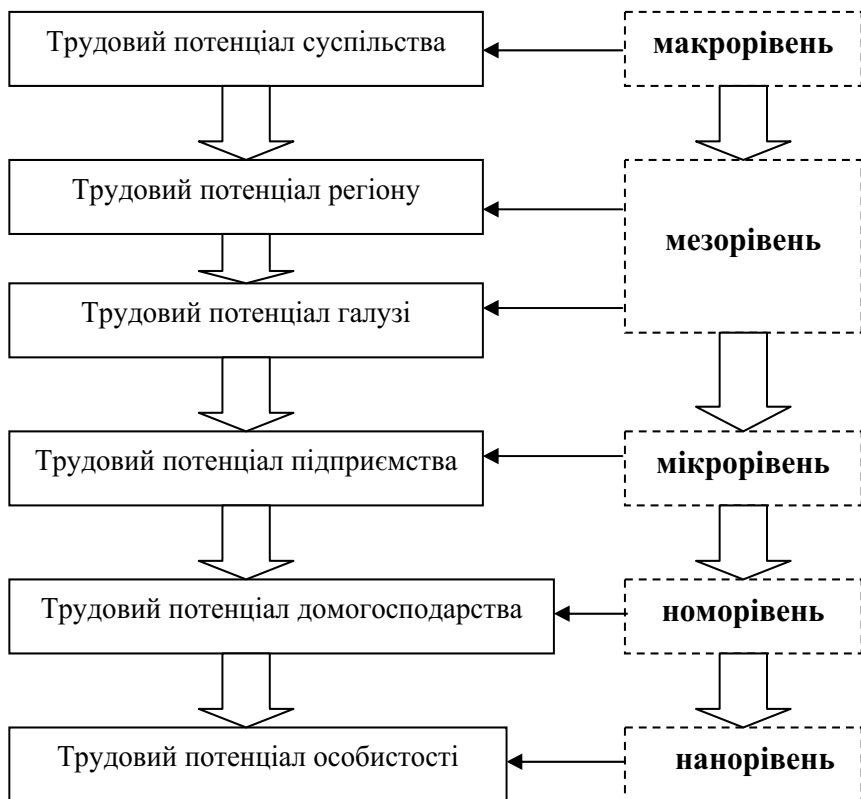
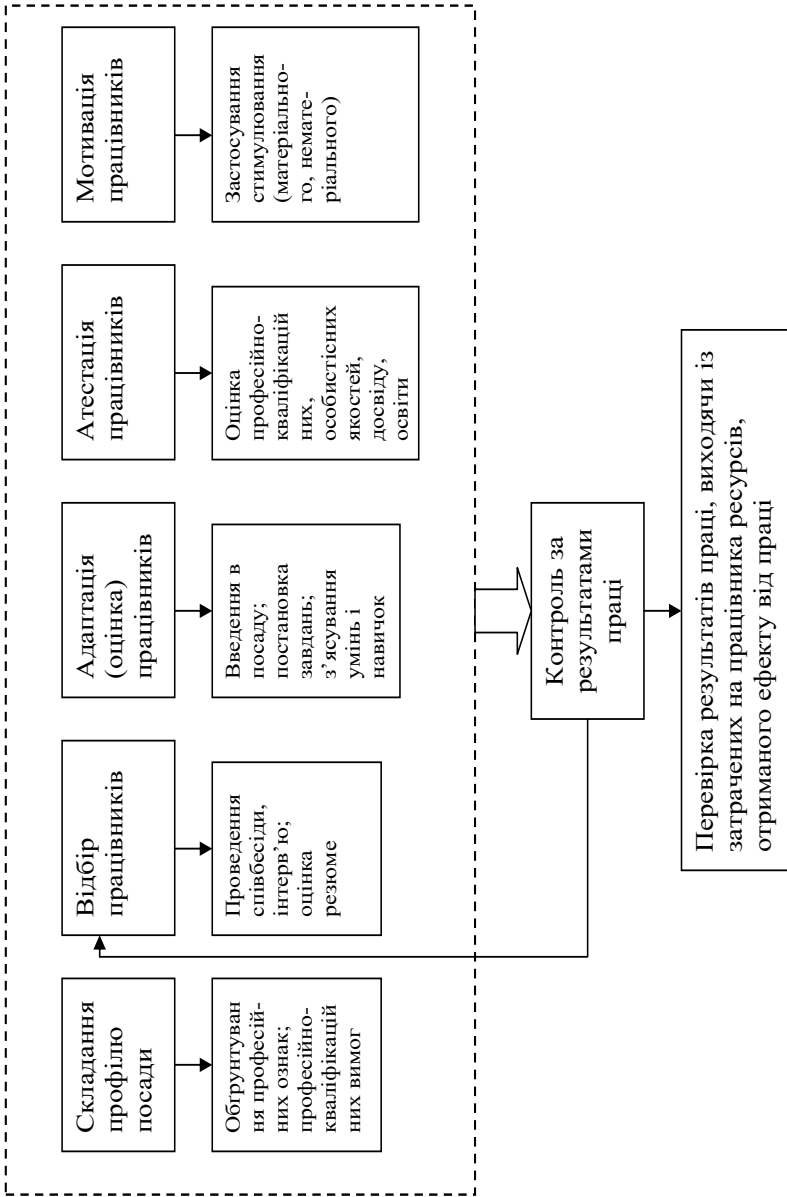


Рис. 1. Рівні формування й реалізації трудового потенціалу



**Рис. 2.** Складові організаційно-економічного механізму ефективного використання трудового потенціалу торговельного підприємства

**Результати дослідження.** Трудовий потенціал торговельного підприємства обумовлений специфікою галузі, оскільки її діяльність спрямована не тільки на реалізацію певної продукції, але й на надання посередницьких послуг у процесі продажу товару. Такі специфічні риси працівників торговельного підприємства вимагають від керівництва усвідомлення важливості не тільки професійно-кваліфікаційних характеристик, досвіду роботи, але й особистісних якостей працівників, які необхідно виявити, оцінити та застосувати для досягнення бажаного результату.

При обґрунтуванні складових організаційно-економічного механізму, що дозволить комплексно оцінювати, й на базі цього, впроваджувати певні заходи для розвитку трудового потенціалу, ми зробили спробу врахувати усі складові трудового потенціалу працівника й підприємства в цілому.

Нами уточнено класифікацію трудового потенціалу [1], яка базується на його складових, та враховує синергетичний ефект при формуванні та реалізації (накопичення й посилення чи нівелювання трудового потенціалу, починаючи від трудового потенціалу особистості до трудового потенціалу суспільства), яку представлено на рис. 1.

Такий підхід дозволяє, починаючи з нанорівня (трудового потенціалу особистості) перейти до мікрорівня (трудового потенціалу підприємства), що дає можливість упровадження організаційно-економічного механізму ефективного використання трудового потенціалу торговельного підприємства.

Нами запропоновані наступні складові для побудови організаційно-економічного механізму ефективного використання трудового потенціалу торговельного підприємства (рис. 2):

**Висновки.** Запропоновані нами складові організаційно-економічного механізму повинні мати комплексний характер, що забезпечуватиме цілісну оцінку й управління ефективністю використання трудового потенціалу торговельного підприємства.

#### Список використаних джерел:

1. Шаульська Л.В. Стратегія розвитку трудового потенціалу України: Монографія. – Донецьк: ІЕП НАН України, 2005. – 502 с.
2. Казаринова Е.А. Оперативное управление торговым персоналом. – СПб.: Питер, 2008. – 160 с.

**Annotation.** *In the article the ground of constituents is given organizationally economic to the mechanism of the effective use of labour potential of trade enterprises, which allows complex to estimate and promote efficiency of his use.*

**Key words:** *efficiency, organizationally economic mechanism, labour potential, adaptation, personnel attestation.*